

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Кафедра філософії

Методичні рекомендації з виконання контрольних робіт для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання з дисципліни «Філософські проблеми наукового пізнання»

для освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти за усіма спеціальностями

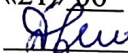
Розроблено:

Любов ДРОТЯНКО, д-р філос. наук, проф.,
Надія СУХОВА, канд. філос. наук, доц.,
Ганна КЛЕШНЯ, канд. філос. наук, доц.

Методичні рекомендації

обговорено та схвалено на засіданні кафедри філософії

Протокол № 8 від «21» 06 2023

Завідувач кафедри Любов ДРОТЯНКО

У процесі вивчення дисципліни «Філософські проблеми наукового пізнання» кожен здобувач вищої освіти ОС «Магістр» заочної форми навчання має виконати контрольну роботу, яка свідчить про розуміння ним навчального матеріалу. Контрольна робота є самостійною письмовою роботою та захищається здобувачем вищої освіти особисто.

Тема контрольної роботи визначається сумою *двох* останніх цифр залікової книжки студента.

Наприклад, якщо номер залікової книжки 1234**56**, то номер контрольної роботи: $5+6=11$.

Перед написанням контрольної роботи слід дотримуватись таких *рекомендацій*:
1) ознайомитися із рекомендованою літературою та електронною бібліотекою кафедри філософії (<https://fls.nau.edu.ua/navchalni-vydannia/>); 2) скласти розширений план контрольної роботи відповідно до наведених питань; 3) дати ґрунтовні відповіді на питання контрольної роботи.

Виконуючи контрольну роботу, варто пам'ятати, що послідовність викладення матеріалу має **відповідати плану** та містити такі елементи:

вступ – визначити актуальність теми;

теоретичне викладення питань – розкрити зміст обраної теми;

висновки - мають бути логічним підсумком розгляду обраної теми.

Якщо в контрольній роботі використовуються цитати, таблиці, цифрові дані чи Інтернет-публікації, необхідно робити *посилання* на відповідні джерела.

Контрольну роботу слід виконувати ґрамотно й охайно, чітким розбірливим почерком. Якщо контрольна робота друкується, слід дотримуватись таких *вимог щодо оформлення*: 1) розмір шрифту основного тексту – 14 пунктів; 2) розмір заголовків – 16 пунктів; 3) інтервал між строчками абзацу – 1,5; 4) відступ першої строчки абзацу - 1,25 см.

Обсяг роботи – 12-18 сторінок.

На **обкладинці** контрольної роботи треба зазначити: номер контрольної роботи, курс, спеціальність, шифр, прізвище, ім'я, по батькові.

На **першій сторінці** - тему і план роботи.

Остання сторінка повинна містити список використаної літератури за алфавітом.

Контрольна робота повинна бути **підписана здобувачем вищої освіти**, який виконав її, із зазначенням дати, і пронумерована по порядку від титульної до останньої сторінки.

Якість письмової роботи оцінюється, насамперед, за тим, наскільки самостійно і правильно розкритий зміст питання. Виклад матеріалу повинен бути творчим, а не компілятивним.

У випадку, *якщо контрольна робота не зарахована*, студент повинен виконати нову контрольну роботу з урахуванням зроблених рецензентом зауважень і подати її знову.

УВАГА!

Усі контрольні роботи перевіряються на предмет Інтернет-плагіату.

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Контрольна робота 1

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК «СУСПІЛЬСТВО ЗНАНЬ»

План

1. Критерії визначення інформаційного суспільства.
2. Роль інформації в інформаційному суспільстві. Інформація та знання.
3. Основні теорії інформаційного суспільства.

Контрольна робота 2

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ

План

1. Наука як система знань, сфера діяльності та соціальний інститут.
2. Специфіка філософського осмислення феномену науки. В. І. Вернадський про науку.
3. Соціокультурна спрямованість науки. Наука в системі сучасної культури.

Контрольна робота 3

ЗАХІДНА ТА ВІТЧИЗНЯНА ТРАДИЦІЇ У МЕТОДОЛОГІЇ НАУКИ

План

1. Роль новоевропейського раціоналізму та емпіризму у виникненні філософії науки.
2. Західні концепції філософії науки ХХ – початку ХХІ століть.
3. Особливості вітчизняної традиції в сучасній філософії науки.

Контрольна робота 4

ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

План

1. Співвідношення процесів пізнання та освоєння світу. Особливості наукового освоєння світу.
2. Специфіка взаємозв'язку суб'єкта і об'єкта пізнання в науці.
3. Проблема істини в науці. Основні концепції істини у філософії науки.

Контрольна робота 5

ЄДНІСТЬ ЕМПІРИЧНОГО ТА ТЕОРЕТИЧНОГО У НАУКОВОМУ ПІЗНАННІ

План

1. Поняття і сутність емпіричного та теоретичного рівнів наукового пізнання.
2. Структура емпіричного та теоретичного пізнання.
3. Традиції та інновації в процесі емпіричних і теоретичних досліджень.
4. Роль інтуїції та творчості в науковому пізнанні.

Контрольна робота 6

НЕЛІНІЙНІСТЬ ВЗАЄМОВПЛИВУ ФІЛОСОФСЬКОГО Й НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ В ЇХНЬОМУ ІСТОРИЧНОМУ РОЗВИТКУ

План

1. Антична натурфілософія як прообраз взаємовпливу філософського й конкретно-наукового знання.
2. Зв'язок філософії й науки в Новий час.
3. Філософія космізму про взаємовплив філософського і наукового знання.

Контрольна робота 7
ВЗАЄМОВПЛИВ ФІЛОСОФСЬКОГО ТА НАУКОВОГО ЗНАННЯ У
ПОСТМОДЕРНУ ЕПОХУ

План

1. Модерн та Постмодерн у цивілізаційному поступі західного світу.
2. Модернізм і постмодернізм у філософії й науці ХХ століття.
3. Постмодерністські ідеї у філософії та науці в кінці ХХ – на початку ХХІ століть.

Контрольна робота 8
ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ НАУКИ

План

1. Онтологічні засади наукового пізнання. Проблема визначення об'єкта наукового дослідження.
2. Гносеологічні засади наукового пізнання.
3. Логічні процедури обґрунтування та доведення у науці.
4. Праксеологічні та аксіологічні засади наукового пізнання.

Контрольна робота 9
ЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

План

1. Логіка як основа раціональності. Поняття та види раціональності.
2. Наукова раціональність та її історичні типи.
3. Зміна типу наукової раціональності в контексті історичної взаємодії філософії й науки.

Контрольна робота 10
ОСОБЛИВОСТІ МОВИ НАУКИ

План

1. Повсякденна мова як джерело формування мови науки.
2. Співвідношення природної та штучної мов у розвитку науки.
3. Феномен «міграції» наукових понять і термінів у процесі функціонування науки.
4. Трансформація мови науки під впливом застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Контрольна робота 11
ФІЛОСОФСЬКА МЕТОДОЛОГІЯ ЯК ОСНОВА НАУКОВОГО ПІЗНАННЯ

План

1. Взаємозв'язок філософської та наукової методології.
2. Методологічні засади емпіричного та теоретичного рівнів організації наукового знання.
3. Поняття методу у філософії. Метод і методологія у структурі філософії науки.

Контрольна робота 12
СПІВВІДНОШЕННЯ ФІЛОСОФСЬКОЇ ТА
НАУКОВОЇ МЕТОДОЛОГІЇ

План

1. Рівні методології: філософський, загальнонауковий та конкретно-науковий.
2. Критерії класифікації наукових методів.
3. Поняття методологічного підходу, методологічного принципу та методологічного засобу в науці.

Контрольна робота 13
**ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЇ ПРИРОДНИЧИХ, СОЦІАЛЬНО-
ГУМАНІТАРНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ НАУК**

План

1. Залежність вибору методології наукового дослідження від об'єкта.
2. Специфіка взаємозв'язку історичного й логічного у природничих, технічних і соціально-гуманітарних науках.
3. Застосування герменевтичних процедур у природничих, технічних та соціально-гуманітарних науках.

Контрольна робота 14
**ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СТРУКТУРІ
СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ЗНАННЯ**

План

1. Роль людино-машинної системи у природничих, соціально-гуманітарних та технічних науках.
2. Сутність інформаційного моделювання у сучасній науці.
3. Специфіка моделювання складних нелінійних процесів у природничих, технічних і соціально-гуманітарних науках.

Контрольна робота 15
КЛАСИФІКАЦІЯ НАУКОВОГО ЗНАННЯ

План

1. Поняття і сутність класифікації в науці. Основні засади класифікації наук.
2. Історична періодизація науки: класика – некласика – постнекласика.
3. Міждисциплінарні науки у структурі сучасного наукового знання.

Контрольна робота 16
**ПОНЯТТЯ НАУКОВОГО СПІВТОВАРИСТВА.
ЕТИКА ВЧЕНОГО**

План

1. Проблеми формування наукового співтовариства. Етос науки.
2. Поняття і сутність моральної відповідальності вченого.
3. Особливості наукової комунікації через соціальні мережі та цифрові платформи.